

ceddinin adının Kec olduğu ve ona nispetle böyle anıldığı da ileri sürülmüştür.

Keccî Ebû Âsım en-Nebîl, Ali b. Medînî, Muhammed b. Abdullah el-Ensârî, Haccâc b. Minhâl el-Enmâtî ve Abdülmelik b. Kureyb el-Asmaî gibi âlimlerden hadis dinledi. Ahmed b. Selmân el-Bağdâdî, Ebû'l-Kâsım el-Begavî, Süleyman b. Ahmed et-Taberânî, Ebû Bekir Ahmed b. Ca'fer el-Katîl kendisinden hadis rivayet edenler arasında yer aldı. Bir müddet Dimaşk'ta idarî görev yaptığı anlaşılan (a.g.e., VI, 122), Bağdat'ta kalabalık grupların hazır bulunduğu büyük imlâ meclislerinden söz edilen ve cömert kişiliğiyle tanınan Keccî 7 Muharrem 292 (19 Kasım 904) tarihinde Bağdat'ta vefat etti; cenazesi Basra'ya götürülerek orada defnedildi. Dârekutnî, Mûsâ b. Hârûn, Abdülganî b. Saîd gibi münekkitler Keccî'yi sadûk ve sika olarak değerlendirmiş, Zehbî kendisinden asrın şeyhi diye söz etmiş ve senesinde üç râvi bulunan (sülâsiyyetü's-sened) hadisleri olduğunu belirtmiştir.

Eserleri. 1. *Kitâbü's-Sünen*. Mübârekfûrî eserin yazma bir nüshasının mevcudiyetinden söz etmektedir (*Muqaddimetü Tuhfeti'l-ahvezi*, I, 335). 2. *Cüz' fihî hadîşü Ebî Müslim İbrâhîm b. 'Abdillâh el-Başrî*. Dârü'l-kütübîz-Zâhiriyye'de (nr. 4566, 16 varak) ve Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nde (İsmail Saib Sencer, nr. 2716/2, 17 varak) birer nüshası bulunan eser, çeşitli konularla ilgili 135 (İsmail Saib Sencer nüshasında 111) hadis ihtiva etmekte olup bu nüshalar esas alınarak Abdullah Kılıç tarafından *Ebû Müslim el-Keccî ve Hadîs Cüz'ü* adıyla tahkik edilmiştir (bk. bibl.). Keccî'nin ayrıca *Kitâbü'l-Müsned* ve *Nâsihu'l-Kur'ân ve mensûhu* adlı eserlerinin bulunduğu kaynaklarda zikredilmiştir.

BİBLİYOGRAFYA :

İbnü'n-Nedîm, *el-Fihrist*, Kahire, ts. (Matbaatü'l-istikâme), s. 338; Hatîb, *Târîhu Bağdâd*, VI, 120-124; İbnü'l-Cevzî, *el-Muntazam*, XIII, 34-36; Sem'ânî, *el-Ensâb* (Bârûdî), V, 36; Yâkût, *Mu'cemü'l-büldân*, IV, 438; Zehbî, *A'lâmü'n-nübela'*, XIII, 423-425; İbn Hacer, *el-Mu'cemü'l-müfehres* (nşr. Muhammed Şekkûr), Beyrut 1418/1998, s. 48, 342; *Keşfü'z-zunûn*, I, 585; Mübârekfûrî, *Muqaddimetü Tuhfeti'l-ahvezi* (nşr. M. Abdülmuhsin el-Kütübî), Kahire, ts., I, 335; *Hediyetü'l-ârifîn*, I, 4; Kettânî, *er-Risâletü'l-müstetrafe*, s. 34-35; Sezgin, *GAS*, I, 162; Nüveyhiz, *Mu'cemü'l-müfessirîn*, I, 15; Abdullah Kılıç, *Ebû Müslim el-Keccî ve Hadîs Cüz'ü* (yüksek lisans tezi, 1987), MÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 11-49.

SALAHATTİN POLAT

KEÇECİZÂDE İZZET MOLLA

(bk. İZZET MOLLA, Keçecizâde).

KEDİD SEFERİ

(سرية الكديد)

Hz. Peygamber'in Mülevvihoğulları'na karşı gönderdiği seriyye (8/629).

Hendek Gazvesi'ne Kureyş'in müttefiki olarak katılan Kinâneoğulları'ndan Bekr kabilesinin Leys koluna mensup Mülevvihoğulları daha sonra da bir grup sahâbiyi pusuya düşürüp şehid etmişlerdi. Bunun üzerine Hz. Peygamber 8 yılı Safer ayında (Haziran 629), aynı kabileye mensup sahâbilerden Gâlib b. Abdullah el-Leysi kumandasında on küsur veya altmış kişiden oluştuğu kaydedilen bir seriyye hazırladı. Seriyeye katılanların 130 kişi olduğu şeklindeki rivayet (İbn Kesîr, IV, 223), Gâlib b. Abdullah'ın kumandan olarak tayin edildiği diğer bir seriyye ile alâkalıdır (Nûreddin el-Halebî, III, 188). Hadisenin gece baskını şeklinde cereyan etmesi ve ardından gelişen olaylar seriyeye az sayıda kişi bulunduğunu göstermektedir.

Mülevvihoğulları, Mekke-Medine güzergâhında Mekke'ye daha yakın olan Kedîd (Küdeyd) vadisinde yaşıyordu. Bir akşam vakti bölgeye ulaşan seriyye vadide gizlendi. Gâlib b. Abdullah, Cündeb b. Mekîs el-Cühenî'yi bir tepe üzerinden Mülevvihoğulları'nı gözetlemekle görevlendirdi. Yakınında bulunduğu bir evin sahibi farkettiği karaltının üzerine ok attı. Yaralandığı halde yerinden ayrılmayan Cündeb daha sonra arkadaşlarının yanına geleerek durumun saldırganı elverişli olduğunu bildirdi. Harekete geçen müslümanlar karşı koymaya çalışınlardan bazılarını öldürdüler, birkaç kişiyi esir aldılar, çok sayıda koyun ve keçiyi ganimet olarak ele geçirdikten sonra geri döndüler. Kabilenin diğer fertleri baskını öğrenince kalabalık bir kuvvetle peşlerine düştü. Seriyenin ise bunlara karşı koyacak gücü yoktu. Ancak Kedîd vadisinde âniden başlayan yağmur sonucunda oluşan sel iki tarafın arasını ayırdı. Mülevvihoğulları seli aşamayınca Gâlib b. Abdullah ve arkadaşları ele geçirdikleri esir ve ganimetlerle birlikte Medine'ye döndüler.

BİBLİYOGRAFYA :

Müsned, III, 467-468; Ebû Dâvûd, "Cihâd", 114; Vâkıdî, *el-Megâzî*, II, 750-752; İbn Hişâm, *es-Sîre*, IV, 609-611; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, II, 124-125; Belâzürî, *Ensâb*, I, 379; Taberî, *Târîh* (Ebû'l-Fazl), III, 27-28, 50; Yâkût, *Mu'cemü'l-büldân* (Cündî), IV, 501; İbn Kesîr, *el-Bidâye*, IV, 222-223; V, 217; Nûreddin el-Halebî, *İnsânü'l-uyûn*, Beyrut 1320, III, 188-189; Şâmî, *Sübülü'l-hüdâ*, VI, 217-218; Köksal, *İslâm Tarihi* (Mekke), VIII, 32-37; M. Muhsin el-Fakih, *el-Mevsû'atü'l-kübrâ fi gazavâtî'n-nebiyyi'l-âzîm*, Beyrut 1417/1996, IV, 243-247.

AHMET ÖNKAL

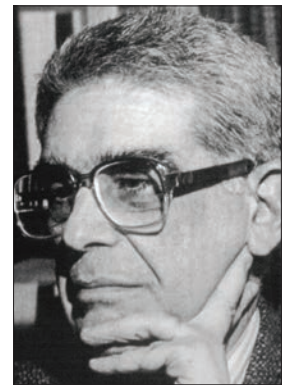
KEDOURIE, Elie

(1926-1992)

Yahudi asıllı İngiliz siyaset bilimci ve tarihçisi.

Bağdat'ta doğdu ve oradaki Müsevî cemaatinin Fransızca öğretim yapan Collège A-D Sasson ve İngilizce öğretim yapan Şamas liselerinde okuduktan sonra 1947'de bir daha geri dönmek üzere İngiltere'ye gitti. 1951'de Londra Üniversitesi'ne bağlı London School of Economics'in ekonomi bölümünü bitirdi ve Oxford Üniversitesi'ne bağlı St. Antony's College'dan doktora bursu kazandı.

İngiltere'nin Ortadoğu siyaseti ve Osmanlı Devleti'nin yıkılışı konusunda hazırladığı doktora tezinde İngiltere'nin bazı görevlilerinin bilgisizlik, yanlış tahmin, kibir ve ön yargıları sebebiyle hata yapmaları sonucunda sebepsiz yere Osmanlı Devleti'ni yaktığını ve yerine karmakarışık, istikrarsız rejimler kurarak bölgeden çekildiğini ileri sürdü. Bu görüşleri, jüri üyelerinden Arap milliyetçiliğine taraftarlığı ile tanınan Hamilton Alexander R. Gibb'in itirazlarına uğrayınca jürinin mesnetsiz bulduğu düşüncelerini dikkate almaktansa tezini geri çekmeyi tercih etti (1953). Aynı yıl London School of Econom-

Elie Kedourie